

VĂN HÓA & NGHỆ THUẬT

ALL PHOTOS COURTESY OF ALEXANDER A GRABOVETSKIY

EVERETT COLLECTION/SHUTTERSTOCK

Alexander A. Grabovetskiy sử dụng hình học cổ đại và kỹ thuật chạm khắc gỗ truyền thống để tạo ra tất cả các tác phẩm chạm khắc phức tạp. Trong tác phẩm War and Peace năm 2014 này, ông đã áp dụng tỷ lệ vàng, chia nửa trên của bố cục là 62% và nửa dưới là 38%.

NGHỆ THUẬT - THỦ CÔNG

Từ Liên Xô đến nước Mỹ tự do: Hành trình của nghệ nhân chế tác gỗ

Tài năng trời ban của Alexander A. Grabovetskiy đã cứu mạng ông

LORRAINE FERRIER

Là một chuyên gia điêu khắc gỗ người Nga, ông Alexander A. Grabovetskiy rất đam mê công việc chạm khắc gỗ. Từ khi lên 5 tuổi, ông đã bị lôi cuốn bởi những món đồ chơi thủ công được chế tác bằng gỗ (chúng được bày trí ở một cửa hàng bán tặng vật lưu niệm gần nhà) như gấu và những con vật nhỏ khác. Lúc ấy, ông thầm nghĩ: “Trên đời sao lại có tạo vật thú vị đến như thế!”

Khi đó ông chưa hề mảy may nghĩ về một viễn cảnh chạm khắc gỗ sẽ trở thành sự nghiệp của chính mình, và lý

Nghệ nhân điêu khắc bạc thầy Alexander A. Grabovetskiy.

kỳ hơn thế nữa, con dao dùng trong việc khắc gỗ đã cứu mạng ông nhờ ông còn sống tại Liên Xô và ngay cả khi ông đặt chân đến Hoa Kỳ.

Người tập sự nhỏ tuổi

Ông nội của Grabovetskiy là một người thợ chuyên sản xuất đồ nội thất. Trước Cách mạng Nga, ông cố ngoại của ông cũng là một người thợ làm gỗ nổi tiếng đã từng làm việc cho gia đình hoàng tộc ở St. Petersburg. Ông cố của Grabovetskiy qua đời trước khi ông được sinh ra, và họ của ông đã bị xóa sau cuộc cách mạng.

Xem tiếp trang 2

Nam diễn viên người Mỹ Edwin Booth, vào khoảng năm 1870, trong vai diễn đặc sắc của ông là Hamlet.

Hamlet – Sự ngờ vực hủy diệt các giá trị Tây phương

KENNETH LAFAVE

Ai từng là người khổng lồ giờ đây trở thành gã tí hon?

Như nhà văn người Anh Anthony Burgess đã từng nói về Hamlet, câu trả lời nằm ở bộ phim mà ai trong chúng ta cũng từng xem qua.

Một thứ gì đó khổng lồ đã đổ vỡ vào năm 1600, năm mà Shakespeare viết Hamlet. William Shakespeare đã nhìn thấy sự lao dốc đó. Và ông biết nguyên nhân gây ra sự sụp đổ này. Vì thế, ông đã gián tiếp chỉ ra nó trong tấn bi kịch về một hoàng tử Đan Mạch. Dù là tiểu thuyết hư cấu, nhưng bi kịch đó vẫn là tấn bi kịch của xã hội thời nay.

Tóm tắt tác phẩm Hamlet

Tiểu thuyết nổi tiếng này được tóm tắt như sau.

Tác phẩm kể về những gì mà hoàng tử trẻ Hamlet đã trải qua. Bi kịch bắt đầu từ lúc chàng gặp bóng ma của người cha vừa qua đời – cựu vương Đan Mạch. Hồn ma của cha Hamlet kể với chàng rằng, ông không hề qua đời vì già yếu. Cái chết đó do chính người em trai của ông – chú Claudius gây ra bằng thủ đoạn hạ độc. Và trong vòng hai tháng kể từ khi cha qua đời, chú Claudius đã kết hôn cùng người mẹ trẻ của Hamlet – góa phụ Gertrude.

Biết được việc này, Hamlet tức giận và thề sẽ báo thù. Sau đó, gần như ngay lập tức, chàng cố kìm nén sự oán hận này. Thay vì đối đầu với Claudius và cáo buộc hẳn tội danh sát nhân, Hamlet sẽ khoác lên mình một “tính cách chống đối”, một sự điên rồ giả tạo. Chàng nghĩ điều này sẽ giúp chàng bác trần sự thật về vị vua mới và hoàng hậu. Sự nghi ngờ đã xuất hiện, và nó sẽ không biến mất khi máu chưa đổ.

Mối quan hệ của Hamlet với Ophelia, con gái của Polonius, tế tướng của nhà vua mới, là điều bị ảnh hưởng trước nhất. Hamlet, trong lần đầu gặp nàng Ophelia, đã trao nàng những lời lẽ ngọt ngào: “Người ta có thể ngờ vực về sự chuyển động của vầng thái dương, nhưng ta yêu nàng là điều không nghi hoặc.”

Tuy nhiên, chàng đã phải vờ hết yêu Ophelia để đẩy cô ra thật xa khi nhận ra Claudius và Polonius đang theo dõi mình. Điều này thực sự thuyết phục Claudius và Polonius rằng Hamlet đã mất trí. Hậu quả là, sự chối bỏ của Hamlet đã khiến nàng Ophelia quẫn trí.

Hamlet đã dàn dựng một vở kịch

Xem tiếp trang 4

Từ Liên Xô đến nước Mỹ tự do: Hành trình của nghệ nhân chế tác gỗ

Tiếp theo từ trang 1

Trong một cuộc phỏng vấn qua điện thoại, ông cho biết chế độ Xô Viết không thích những ai có quan hệ với gia đình hoàng gia.

Dù vết tích của những người trong họ nổi tiếng bị xóa sổ, Grabovetskiy lại được thừa hưởng tài năng chạm khắc gỗ của gia đình. Khi mới 6 tuổi, ông đã lên lấy một chiếc đục từ ông nội và tạo ra hình khắc đầu tiên trên gạch với một khuôn mặt người. Khi ấy, ông nghĩ rằng đó là một tác phẩm thực sự đẹp và tự hào khoe với ông của mình, nhưng ông nội tỏ vẻ không vui. Grabovetskiy giải thích rằng ở Liên Xô, các công cụ chế tác gỗ rất đắt tiền, vì vậy ông nội không mấy ấn tượng với tác phẩm trẻ.

Nhưng kể từ đó, ông nội đã hướng dẫn cho ông cách cầm đục, cách chọn vật liệu phù hợp và các kỹ năng khác của nghề mộc.

Những người thợ thủ công như ông nội hiểu rằng một người học việc phải bắt đầu từ sớm để học cách chạm khắc thành thạo. Vì vậy, khi 6 tuổi, Grabovetskiy đã bắt đầu học nghề. Ông hạnh phúc nhớ lại những lúc ngồi chạm khắc những tác phẩm nhỏ, bà ngoại ông – là cháu của một nghệ nhân chạm khắc gỗ nổi tiếng – đã dạy ông kỹ thuật khoét lỗ.

Người học việc lành nghề

Sau đó, ông gặp Vladimir Tokarev, một nghệ nhân điêu khắc và chế tác gỗ bậc thầy. Tokarev nhìn thấy tài năng của Grabovetskiy và mời ông trở thành người học việc. Lúc đó, Tokarev hứa hẹn với cậu trai trẻ rằng sẽ truyền thụ tất cả bí quyết nghề nghiệp của mình, và cho rằng Grabovetskiy có tố chất để phát triển vượt qua cả ông.

Grabovetskiy bắt đầu quá trình học việc với một phương pháp chế tác áp dụng các quy luật hình học cổ đại như tỷ lệ vàng, một thước đo phỏng theo quy luật tự nhiên để đem đến bố cục hài hòa nhất; và dãy số Fibonacci - dãy số khi được vẽ sẽ tạo ra một hình xoắn ốc được cho là gần với tỷ lệ vàng nhất.

Đi tù vì truyền giảng đức tin

Vào năm thứ hai trong quá trình học bảy năm, Grabovetskiy bị bắt vì tội truyền bá tôn giáo và bị bỏ tù. "Chế độ ở Liên Xô không thích một cá nhân có sức

Nghệ nhân điêu khắc Alexander A. Grabovetskiy cho ra đời những tác phẩm gỗ được chạm khắc tinh xảo tại xưởng của ông ở tiểu bang Florida.

Một số tác phẩm của Alexander A. Grabovetskiy rất mỏng, đó là một kỹ thuật mà anh ấy đã rèn giũa từ rất lâu với các vết cắt trên tay.

Alexander A. Grabovetskiy chạm khắc một cặp sư tử.

Alexander A. Grabovetskiy chạm khắc tất cả các đơn đặt hàng từ chạm khắc những con sư tử uy dũng, những điểm nhấn trong kiến trúc vô cùng trang nhã, đến những bông hoa đang nở, quả mọng và đường cong (xoắn ốc).

ảnh hưởng lên đám đông," ông chia sẻ.

Grabovetskiy bị giam vào những năm cuối cùng của Liên Xô. "Người dân không có gì để ăn, kể cả người sống bên ngoài nhà giam." Nhưng bên trong nhà giam, mọi chuyện còn tồi tệ hơn. Chúng tôi không có thức ăn, và bị buộc ăn thứ mà họ gọi là "balanda" một lần trong ngày – đó là những giọt chất lỏng đen ngòm, tất cả chỉ là một màu đen ghê sợ cùng những tạp chất lơ lửng trong đó, thứ nước đen thường gây tiêu chảy, và đôi khi tử vong.

Trong nhà tù, ông không thể kiếm

Ảnh trái: Alexander Grabovetskiy phác thảo chi tiết để chế tác từng họa tiết điêu khắc trong các tác phẩm chạm khắc của mình. Ví dụ, anh ấy thậm chí còn tính toán số lượng cánh hoa cho mỗi lần nở. Ảnh phải: Đáng chú ý, hầu hết các tác phẩm chạm khắc trên gỗ của Alexander A. Grabovetskiy đều được tạo ra từ chỉ một mảnh gỗ.

được bất kỳ dụng cụ chạm khắc gỗ nào, nhưng ông cố thể làm mộc với một con dao nhỏ. Lưỡi dao dài chưa đến nửa inch (10 mm), và không thể dài hơn theo quy định nhà tù.

Grabovetskiy sống sót bằng cách chế tác những hộp trang sức nhỏ và trao lại cho các quản ngục, ngược lại ông sẽ có một củ khoai tây nhỏ để ăn mỗi ngày. Thường thì ông sẽ chia sẻ với ba người bạn tù của mình.

Sau đó, ông sử dụng dao để trang trí đồ nội thất bằng cách chạm khắc và cạo gỗ. Nhân viên nhà tù sau đó đã bán những tác phẩm của ông cho mafia vì trong thời kỳ Liên Xô sụp đổ, không ai trả lương cho nhân viên nhà tù.

Grabovetskiy đã phải ngồi tù gần hai năm. Và ông được phóng thích bởi lệnh ân xá khi Liên Xô sụp đổ.

Đi tìm tự do

Vào tháng 03/1996, khi 23 tuổi, Grabovetskiy cùng vợ và cậu con trai 10 tháng tuổi rời Nga đến Hoa Kỳ. Tất cả những gì họ đem theo là một chiếc vali, nhưng khoảng không lớn trong đó chỉ dùng để chứa một chiếc gối. Sau này khi ngắm lại, ông biết rằng lẽ ra phải mình phải đem theo những thứ giá trị hơn: "Chúng tôi đã bị tẩy não. Chúng tôi nghĩ rằng ở Hoa Kỳ, mọi thứ là nhân tạo, nên không có gỗ, và mọi việc diễn ra không theo cách thông thường."

Khi lần đầu đặt chân đến Hoa Kỳ, họ định cư ở thành phố Grand Rapids, tiểu bang Michigan. "Chúng tôi đến đây vào thứ Bảy. Ngày Chủ nhật, chúng tôi đi nhà thờ, và đến thứ hai, tôi đã được xưởng dựng khung nhà thuê làm việc," ông nói. Công việc đó không kéo dài vì rào cản ngôn ngữ, và rồi Grabovetskiy nhanh chóng tìm một công việc khác và học tiếng Anh.

Việc định cư tại Hoa Kỳ có cả niềm vui và thử thách. "Một số người sẵn lòng mời chúng tôi đến nhà họ, họ niềm nở như thể đó là một điều may mắn khi được gặp những người đến từ Nga. Nhưng một số người coi chúng tôi như kẻ thù, và điều đó vẫn đang tiếp diễn. Tuy nhiên tôi cho rằng, vấn đề là giữa các chính phủ, không phải giữa các cá nhân. Và người bình thường, thì chỉ quan tâm đến những chuyện thường tình như công việc và những bữa ăn tối cùng gia đình..." ông nói.

Sau một năm, Grabovetskiy và gia đình chuyển đến tiểu bang Indiana, nơi ông thành lập một doanh nghiệp chế tác các sản phẩm gỗ, làm sàn và đóng tủ bếp theo đơn đặt hàng. Sau đó, ông lấn sân sang mảng xây dựng những ngôi nhà sang trọng. Ông thuê những nhân viên đến từ Khối Liên Xô cũ, nhiều người trong số họ đã bị đàn áp vì đức tin Cơ đốc giống như ông.

Những người thợ chế tác gỗ có tay nghề cao này đã gặp phải những khó

khăn giống như Grabovetskiy đã từng: không thành thạo tiếng Anh, không tìm được công việc tốt và áp lực phải nuôi sống gia đình. Cùng nhau, họ đã chinh phục thị trường địa phương và trở thành những chuyên gia hàng đầu trong lĩnh vực mà họ theo đuổi.

Đặc trưng trong cách thiết kế của Grabovetskiy

Grabovetskiy đã áp dụng tỷ lệ vàng cho một tác phẩm vào năm 2014, nửa trên của bố cục xét theo chiều dọc chiếm 62% và phần dưới của bức tranh điêu khắc chiếm 38%. Ứng dụng trên cho ra kết quả là một bố cục hài hòa, trong đó phần trên của bức chạm khắc đầy đặc những bông hoa, những quả berry và một bộ khung lưới mắt cáo, trong khi phần dưới thì rất thưa hoa văn.

Khi thưởng thức tác phẩm vô cùng chi tiết này, người xem ngay lập tức bị thu hút bởi bông hoa mẫu đơn, vì nó được đặt ngay "điểm vàng." Grabovetskiy giải thích rằng chính vị trí đó khiến những bông hoa xung quanh tôn đóa hoa mẫu đơn này lên. Bố cục tác phẩm trải dài trên các đường chéo. Ví dụ, một đường cong (hình xoắn ốc) được khắc theo đường chéo xuống bên trái của bông hoa mẫu đơn.

Món quà từ Thượng Đế

Grabovetskiy đang sống ở tiểu bang Florida; nơi đây ông lập một nhà thờ cũng như trường học và tiếp tục công việc kinh doanh với xưởng khắc gỗ của mình.

Khắc gỗ không chỉ là một công việc mà còn là niềm đam mê bất tận của Grabovetskiy. Ông luôn tin rằng Thượng Đế đã ban tặng cho ông tài năng đó, và trách nhiệm của ông là hoàn thiện và truyền lại món quà đó.

Các lớp học kéo dài một tuần của ông đã hết vé trong vòng vài phút, và những người học nghề hàng năm lại quay trở lại. Ông nhận ra rằng đó là vì ông dạy lịch sử nghệ thuật và điều khắc gỗ truyền thống; những kiến thức chỉ có thể được truyền đạt ở chương trình đại học.

Một câu chuyện trong Kinh Cựu ước đã khiến ông nhận ra tài năng của mình. Sách Xuất hành nói về việc Đức Chúa Trời yêu cầu Moses hãy để cho người nô lệ tên Bezalel xây đền. Thượng Đế nói: Ta đã giao trọng trách cho anh ta. Grabovetskiy cảm nhận rằng Thượng Đế đã đặt những tài năng đặc biệt vào nghệ nhân Bezalel.

Grabovetskiy có một niềm tin mãnh liệt rằng tài năng ông được Thượng Đế ban cho chính là chạm khắc gỗ. Đó là một tài năng đã cứu sống ông nhiều lần: khi ở trong tù và khi ông bắt đầu kinh doanh sản phẩm chạm khắc gỗ của mình.

Song Ngu biên dịch

Một chiếc đục cùng với một trong những tác phẩm của Alexander A. Grabovetskiy.

Nghệ sĩ điêu khắc bậc thầy Alexander A. Grabovetskiy đã được trao giải Nghệ nhân khắc gỗ quốc tế năm 2012 của Viện chế tác gỗ quốc tế cho tác phẩm điêu khắc trang trí này.

SHEN YUN SHOP

Illuminate Autumn

With Shen Yun-inspired Elegance

ShenYunShop.com | TEL: 1.800.208.2384

State Farm

NHẬN BẢO HIỂM TUYỆT VỜI VÀ GIÁ TRỊ LỚN

XE NHẢY THẠO NGÂN HÀNG NHÀ SỨC KHỎE THƯƠNG MẠI

TIẾT KIEM ĐẾN 40%

Làm thế nào để bảo vệ bạn, những người thân yêu của bạn và cuộc sống bạn đã xây dựng bằng bảo hiểm?

VỚI SỰ PHỤC VỤ TẬN TÌNH CỦA CÔNG TY BẢO HIỂM XE & NHÀ HÀNG ĐẦU Ở MỸ

Tommy Tran 713-270-8868

State Farm Agent

Email: tommy.tran.do9d@statefarm.com
7601 W. Sam Houston Pkwy S. Ste. 176, Houston, TX 77036
(bên cạnh Khách Sạn Comfort Suite & Tandy Leather)
www.insurewithtommytran.com

Chào đón khách hàng đến tư vấn miễn phí
Chúng tôi nói Tiếng Việt, English, 中文, Se Habla Espanol
Chúng tôi rất vui lòng trả lời các câu hỏi của bạn

CẦN TUYỂN NHÂN VIÊN Thông thạo Anh-Việt
Xin liên lạc văn phòng hoặc ghi danh online tại:
tommytran.sfagentjobs.com/account
281-686-0380 / Email: tommy@insurewithtommytran.com

Trong cảnh bày chầu, Hamlet nhận ra biểu hiện tội lỗi của người chủ khi các diễn viên diễn lại vụ giết cha của Hamlet.

Hamlet – Sự ngờ vực hủy diệt các giá trị Tây phương

Tiếp theo từ trang 1

tái hiện lại cái chết cha mình. Chẳng tin rằng khi Claudius phản ứng dữ dội trước vở diễn đó, chàng sẽ có được cảm cứ cho kết luận của chính mình. Tuy nhiên, Claudius, sau khi xem vở kịch, lại một mình cầu nguyện. Và thế là Hamlet do dự vì sợ rằng việc sát hại hẳn trong lúc cầu nguyện có thể đưa Claudius lên thiên đường – và điều này chắc chắn không phải là báo thù.

Cảnh kế tiếp, Hamlet đã xuống tay với một người mà chàng tin là Claudius khi Claudius đang trốn sau tấm thảm. Nhưng đó là Polonius, kẻ không may đang có tình nghe trộm cuộc trò chuyện của Hamlet với mẹ.

Và tai họa tiếp nối tai họa. Nàng Ophelia tự vẫn bằng cách trảm mình xuống một dòng sông. Sau đó, Laertes, anh trai nàng, trở về từ Pháp và thông đồng với Claudius hòng sát hại Hamlet bằng thuốc độc được ngụy tạo dâng sau một cuộc đấu tay đôi. Và kết cục là cả Claudius, Laertes, Gertrude, và Hamlet đều chết.

Fortinbras, Vua của Na Uy, đến để chiếm lấy ngai vàng.

Vậy nguồn gốc của sự nghi ngờ này là gì – sự ngờ vực đây tai ương đã kéo sập cả một vương triều? Sau đây là những lời mà Hamlet nói với người bạn Horatio sau khi chàng gặp hồn ma:

“Horatio này, còn nhiều điều giữa mênh mông trời đất này nằm ngoài sự hiểu biết, nằm ngoài thứ triết học của chúng ta.”
(*Có một thay đổi nhỏ với “Triết học của bạn” sau chương đầu*)

Hamlet và Horatio cùng học tại thị trấn Wittenberg. Vậy thì nền minh triết mà họ đã thụ nhận là gì?

Giá như Hamlet có thể xuống tay với người chủ ngay khi thời cơ đến, chàng đã có thể ngăn chặn một thảm kịch cho cả một vương triều. Bức vẽ do nghệ sĩ Eugène Delacroix thực hiện.

Cái giá của sự ngờ vực

Hiểu biết chung của chúng ta về thời kỳ này có khiên ta liên tưởng thứ triết học này chính là “Chú nghĩa học thuật của Aquinas”. Nhưng nhiều khả năng đó là thuyết Pyrrhonism của Empiricus, một triết gia Hy Lạp sống ở thế kỷ thứ hai sau Công nguyên. Ông

phát triển những triết lý của mình dựa trên tư tưởng của Pyrrho, một người trẻ hơn sống cùng thời với Aristotle, và hầu như vì này ít được biết đến vào ngày nay.

Pyrrho đã phát triển một loại chủ nghĩa mang tính ngờ vực. Và chủ nghĩa này có thể được diễn giải theo nhiều cách khác nhau. Lý giải mang màu sắc cực đoan nhất đến từ Empiricus. Ông từng viết: “Không gì là thật.”

Trong tác phẩm: Against the Musicians (tạm dịch “Chống lại nhạc công”), Empiricus tuyên bố rằng âm thanh không tồn tại. Đó là các rung động trong không khí mà ta gọi là “âm thanh”. Và điều này không có nghĩa là “âm thanh” có trạng thái tồn tại độc lập. Empiricus rất cực đoan. Và những người ủng hộ ông cũng vậy. Trớ trêu thay, theo thứ triết học này, vì ta không thể chắc về điều gì, nên ta sẽ không biết về tất cả.

Thật ra, tư tưởng của Empiricus sẽ rất trừu tượng nếu nó không được dịch sang tiếng Latin vào những năm 1500. Điều này tựa như toàn Âu Châu đang vật lộn với sự cải cách. Việc bác bỏ các chân lý từ tôn giáo đã nhận được sự đồng tình từ giới trí thức. Họ cho rằng, dù gì, sự thật cũng chỉ là điều đối trá. Thế nên chủ nghĩa hoài nghi cấp tiến tràn ngập các trường đại học, và vào thời điểm mà vở Hamlet được trình diễn lần đầu tiên vào năm 1601. Thứ chủ nghĩa kỳ quặc này đã trở nên phổ biến.

René Descartes, người nổi danh vì đem sự ngờ vực cực đoan đến phương Tây, dù muộn màng. Một câu nói nổi tiếng của ông năm 1637 “I think, therefore I am” (Tôi suy nghĩ, nên tôi tồn tại) là sự thất bại trong việc vượt qua niềm nghi hoặc – bằng cách tìm kiếm thực tế không thể chối cãi. Nhưng ông ta hơi chậm chân. Lý trí, từng là sự nắm bắt toàn bộ thực tế, giờ đây chỉ là một người gác cổng logic, chịu trách nhiệm bảo đảm rằng các thuật ngữ của một tam đoạn luận được phân phối đúng cách.

Có những thứ tự nó đã minh bạch mà không cần sự chứng minh Kỳ lạ thay, Empiricus cũng có một quan điểm xác đáng. Đó là có rất nhiều sự thật không thể được chứng minh một cách logic. Tuy nhiên, theo lý giải của ông, điều này có nghĩa là không gì có thể được xác minh cho đến tận cùng. Nói cách khác, những gì chúng ta biết, hầu hết, đều không cần chứng cứ.

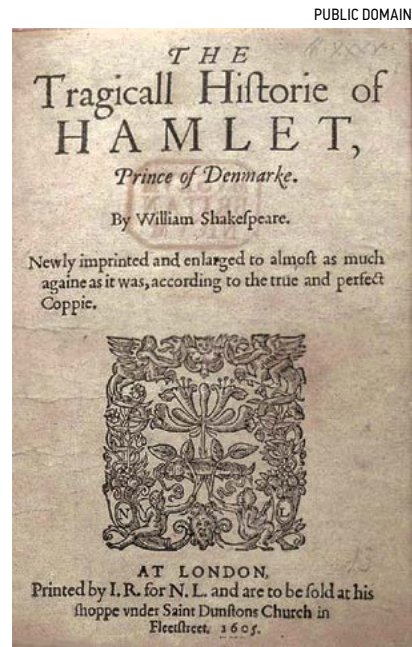
Trước khi người ta bài xích sự tự duy, nhiều người tin rằng những bằng chứng mang tính logic là một phần của quá trình tư duy, bao gồm cả việc phủ nhận cả những tiền đề đã được đồng tình trước đây. Những tiền đề không thể tự minh xác cho chính nó. Thêm vào đó, những tiền đề này là những thứ quan trọng, là sự hiện diện vật lý theo thời gian, là bản chất của con người, là các chiều hướng của không gian, và là nhiều thành tố khác. Vai trò của con người là tìm hiểu và làm rõ những tiền đề đó.

Hamlet nhìn thấy hồn ma của cha mình ở đâu vô kích, chàng nỗ lực chứng minh những gì hồn ma nói.

Tình biểu tượng cao: Trong cảnh về những người bốc mộ, Hamlet đã suy nghĩ về triết lý sau khi tìm thấy hộp sọ của Yorick. Chàng ngờ vực rằng triết học của chàng thực sự là một thứ tai ương.

Trang tiêu đề của bản in năm 1605 của tác phẩm Hamlet, trong đó Shakespeare mô tả sức mạnh hủy diệt của sự nghi ngờ.

Nói cách khác, sự phân định thật giả chính là vấn đề về mức độ chính xác trong cách chúng ta nhìn nhận vấn đề. Sự thật không đến từ việc suy luận đơn thuần, mà được phơi bày qua nghiên cứu. Một khi một tiền đề được minh xác, người ta, từ đó, có thể suy luận ra những vấn đề liên quan. Ví dụ, một tiền đề có thể được quan sát, đó là đặc tính sinh học quyết định bản chất của đàn ông và bản chất của phụ nữ. Từ đây, chỗ đứng trong xã hội của nam giới và phụ nữ được hình thành. Ta có thể dễ dàng nhận ra rằng, có những đối tượng hấp dẫn và kém hấp dẫn, và đây không phải là điều ngẫu nhiên. Từ đây, ta có thể suy ra những quy luật để phân định sự hấp dẫn giới tính, để xác định như thế nào là đẹp. Một ví dụ khác đó là người ta quan sát thấy chế độ chuyên chế là nguyên nhân của nạn đói và sự áp bức. Thế là sau đó, chúng ta đã có những chế độ chính trị công bằng hơn.

Con đường diệt vong

Ngày nay, những tiền đề này sẽ bị bác bỏ, và bị cho là những điều “không thể chứng minh được” (thực tế là như vậy). Hãy xét đến sự nhập nhằng khi những khái niệm bị đánh tráo: rằng đàn ông có thể là phụ nữ và ngược lại, rằng không có sự khác biệt giữa cái đẹp và cái xấu, rằng chế độ chuyên chế cũng trung tự và có chức năng như một nhà nước thực thi “công bằng”. Những tiền đề này, rõ ràng, là những điều quan trọng, nhưng tất cả chúng đều có thể bị bẻ cong.

Vậy ta có thể làm cho mình xác những vấn đề này? Rõ ràng là rất khó. Điều này có đem lại tính minh xác cho cho những tiền đề này? Nói cách khác, ngày nay, mọi chuyện đều vận hành như thế. Bởi vì những can thiệp mang tính chính trị đã thay thế sự thật. Bởi vì không gì có thể được chứng minh, cho nên lý do để nghiên cứu và lý luận bị vứt bỏ và bị thay thế bằng quyền lực. Khi tư tưởng phương Tây từ 400 năm trước phần lớn đều đòi hỏi tính minh chứng của các tiền đề, thì thật khó xoay chuyển cục diện.

Hamlet rất cuộc cũng nhận ra quyền lực của tòa án đang ngày càng chống lại mình nhưng đã quá muộn để hành động. Đáng lẽ ra, chàng có thể ra tay với Claudius từ sớm để cứu nhiều sinh mạng và củng cố vương triều Đan Mạch chống lại sự thâm tóm của Na Uy. Giá mà chàng ít do dự và liêu linh hơn. Và liệu Hamlet có thể chứng thực rằng chú của chàng đã sát hại cha mình? Không! Và chàng có chắc rằng chú mình đã sát hại cha mình không? Chàng đã biết rõ nhưng không thể đưa ra bằng chứng xác đáng, nên chàng đã chọn cách phớt lờ. Vì sự phớt lờ này, cả vương triều đã sụp đổ.

Chúng ta không cần phải chứng minh rằng các giá trị Tây phương về tự do, chủ quyền và trách nhiệm cá nhân, việc tuân thủ các định luật của tự nhiên và truyền thống qua hàng thiên niên kỷ là sự thật. Vì những giá trị này luôn đúng bất kể sự hiện diện của chúng ta. Việc ngờ hoặc những giá trị này ngạo mạn. Và việc hợp lý hóa những ý kiến trái chiều với những giá trị trên, vì ta không thể chứng minh quan điểm của mình, giống như tự quay mũi kiếm tám dọc về phía chúng ta.

Đừng phạm sai lầm như Hamlet. Thay vào đó, chúng ta phải giống như Fortinbras. Khi Hamlet lần đầu nhìn thấy Fortinbras chỉ huy một đạo quân, chàng liền nhận ra rằng mình đang nhìn thấy sự hùng vĩ, và trong lần đầu cũng như lần cuối của mình, chàng thốt lên rằng:

“Để trở nên vĩ đại Không phải là không động tâm trước biến cố Mà phải biết nỗ lực đến tột cùng Khi danh dự bị mất đi.”

Từng là nhà phê bình âm nhạc cho thời báo Arizona Republic và The Kansas City Star, tác giả Kenneth LaFave gần đây đã lấy bằng tiến sĩ về triết học, nghệ thuật và tư tưởng phê bình tại European Graduate School.

Song Ngự biên dịch

1. Tiên nhân, thế kỷ 18 (thời nhà Thanh). Ngọc bích (nephrite), 30x16,5 cm, quà tặng của Florence và Herbert Irving, 2015.

2. Thế giới Đạo gia, thế kỷ 18 (triều đại nhà Thanh). Ngọc bích (nephrite), 27x46x21 cm, quà tặng của Heber R. Bishop, 1902.

3. Sơn thủy đồ bình, thế kỷ 18-19 (thời nhà Thanh). Ngọc bích (phi thủy) 17x4 cm, quà tặng của Heber R. Bishop, 1902.

4. Móc thắt lưng, thế kỷ 18-19 (triều đại nhà Thanh). Cẩm thạch, quà tặng của Heber R. Bishop, 1902.

5. Cặp bẻ chân trâu, thế kỷ 18 (thời nhà Thanh). Ngọc bích, quà tặng của Florence và Herbert Irving, 2015.

6. Bình hồ lô, thế kỷ 19 (thời nhà Thanh). Ngọc bích (nephrite), quà tặng của Florence và Herbert Irving, 2015.

7. Một bánh xe bằng đá, thế kỷ 20 dùng để đánh bóng ngọc bích.

8. Một bánh xe bằng quả bầu thế kỷ 20 dùng để đánh bóng ngọc bích.

9. Mũi khoan bằng thép thế kỷ 20 dùng để chạm khắc ngọc bích.

Chiêm ngưỡng bộ sưu tập ngọc bích tinh tế từ thế kỷ thứ 18

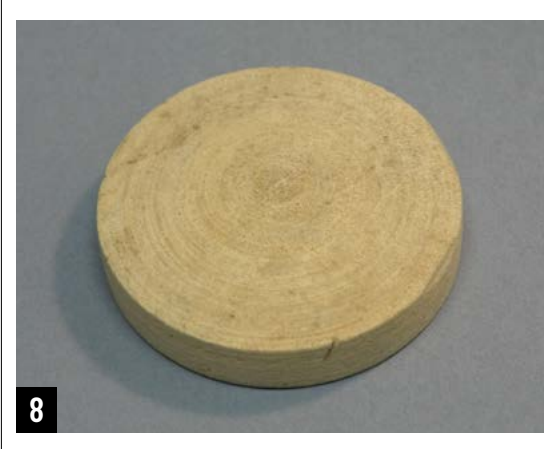
IRENE LUO

Người Trung Quốc từ xưa đã yêu thích và coi trọng ngọc bích nhất trong các loại đá quý. Ngọc bích còn là biểu tượng cho sự thuần khiết và đức hạnh của người quân tử.

Gần hai ngàn năm trước, học giả Hứa Thận, cũng là một vị quan Trung Quốc, đã viết về ngọc bích như sau, “Ngọc bích là loại đá mỹ lệ hàm chứa năm đức hạnh: Lòng nhân ái thể hiện qua ánh sáng lấp lánh, tươi tắn nhưng ấm áp; Sự chính trực biểu hiện qua đặc tính thuần khiết, để lộ màu sắc và vết tích bên trong; Trí tuệ hiển hiện bởi độ xuyên thấu khi ngọc được đánh bóng; Dũng cảm – ngọc có thể bị vỡ nhưng không thể bị làm cho thành cong; Sự tinh khiết, ở chỗ nó có các cạnh sắc, nhưng chúng không gây thương tích cho ai.”

Ngọc bích vô giá, còn quý hơn vàng và bất kỳ loại ngọc nào khác. Giá trị này không phải vì sự hiếm hoi hay vì thành phần vật chất khác biệt, mà chính là vì nội hàm cao quý của ngọc bích. Vì vậy, người quân tử đeo ngọc bích không phải để thể hiện tài phú mà là một lời nhắc nhở thường hằng về việc tu dưỡng và đạt được những đức hạnh của loại đá mỹ hảo này.

Ngọc bích được khai thác từ núi hoặc lòng sông, sau đó được tạo hình qua một quá trình kỳ công, tốn nhiều thời gian. Vì có độ cứng hơn thép, nên ngọc bích không thể chạm khắc bằng dao mà phải được tạo hình

bằng cách tiện hoặc mài dũa. Nghệ thuật chạm khắc ngọc bích ở Trung Quốc đạt đến đỉnh cao vào thời nhà Thanh (1644–1911) dưới sự trị vì của Hoàng đế Càn Long. Đây là thời kỳ nghệ thuật phát triển tinh tế dưới sự bảo trợ của hoàng gia.

Trong tiếng Trung Hoa ngọc được gọi là “yu”, chỉ về một loạt các loại đá đẹp đẽ, không chỉ là ngọc bích, mà còn là pha lê và mã não. Tuy nhiên, có hai dạng ngọc thực sự: ngọc bích (nephrite), một loại đá mềm mịn hơn thường được sử dụng để chạm khắc; và cẩm thạch (jadeite), loại đá trong cứng hơn, trong hơn thường được sử dụng làm đồ trang sức.

Các vật phẩm này thuộc bộ sưu tập của ông Heber Bishop. Ông là một doanh nhân, người bảo trợ tích cực cho nghệ thuật, đã thu thập hơn một nghìn miếng ngọc bích và các loại đá quý khác từ Trung Quốc, sở hữu một trong những bộ sưu tập ngọc bích lớn và chất lượng nhất trên thế giới. Năm 1902, ông Bishop giao phó bộ sưu tập của mình cho Bảo tàng The Met.

Bộ sưu tập này khắc họa nghệ thuật Trung Hoa thâm thúy và tinh xảo thời nhà Thanh. Vào thời điểm mà hầu hết các nhà sưu tập chủ yếu quan tâm đến đồ sứ, thì ông Bishop đã nhận ra giá trị phi thường của ngọc bích, không phải bắt nguồn từ giá trị tiền bạc mà vì những giá trị đạo đức và tinh thần sâu sắc của ngọc bích.

Phương Du biên dịch

Bạn muốn chia sẻ báo với người thân, bạn bè? Epoch Times sẽ giúp chuyển tận nhà mỗi tuần.

TEL: (626) 618-6168 - (714) 356-8899 | WWW.ETVIET.COM

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

Người Việt quan niệm rằng, đúng vào 23 tháng Chạp là Táo Công sẽ cưỡi cá chép lên châu Trời.

Nội hàm kính Thần sâu sắc trong tục lệ Tết Táo Quân

ĐÌNH VŨ

Ngày Ông Công Ông Táo thường được các gia đình Việt Nam lưu tâm chuẩn bị chu đáo như tục lệ đầu tiên của dịp Tết Nguyên Đán. Cho dù bận rộn đến mấy, nhà nhà đều quét dọn ban thờ, sắm sanh lễ tiễn Ông Táo về Trời, tâu báo với Ngọc Hoàng Thượng Đế những chuyện đã xảy ra trong suốt một năm qua ở nhân gian.

Người Việt thường gọi Ông Công Ông Táo là Táo Quân, Táo Thần, hay là Vương Táo. Trong các bài sớ cúng, Táo Thần có tên gọi đầy đủ là Đông Trù Tư Mệnh Cửu Linh Nguyên Vương Định Phước Thần Quân. Theo tiếng Hán, Đông Trù là chỉ chung cho tất cả các nhà bếp. Người Trung Quốc cũng rất xem trọng Vương Táo. Còn người ở Đài Loan thì tôn Ngài là một trong ba “Ấn chủ”, là vị thần của nhà bếp.

Phong tục thờ phụng các vị thần này đã có từ rất lâu trong dân gian. Theo một số tài liệu, từ thời nhà Thương, tức là cách đây gần 4.000 năm, người Trung Quốc đã có tập quán thờ Táo Thần. Đời Đông Hán (năm 20-206 sau Công nguyên), ông Khổng An Quốc trong cuốn ‘Cháu mười ba đời’ Khổng Tử, có viết: “Táo Thần có chức trách ghi chép công và tội của người trong nhà để tâu lên thiên đình, thờ phụng Ngài để có phước lành”. Như vậy, nhiệm vụ của Táo Thần rất quan trọng, ngoài việc cai quản về bếp núc tức là sự sung túc no đủ của con người, còn có thêm nhiệm vụ theo dõi việc thiện ác trong mỗi nhà nữa.

Ở Việt Nam, từ xa xưa, người dân đã thờ cúng Ông Táo với hy vọng Táo Quân sẽ giúp họ giữ gìn bếp lửa, để gia đình luôn nồng ấm và hạnh phúc. Ông Táo quanh năm ở trong bếp nên biết hết tất cả mọi chuyện tốt xấu của mọi người, vậy nên để cho Vua Bếp phù hộ cho gia đình sang năm mới gặp được nhiều điều may mắn, người Việt đã làm lễ tiễn đưa Ông Táo về châu Ngọc Hoàng.

Nghi lễ thờ cúng Táo Quân mỗi nơi mỗi khác

Theo truyền thống, người Trung Quốc thờ Táo Quân trong mỗi gia đình ngoại trừ khi họ chuyển đến nhà mới. Sau đó, nếu gia chủ quyết định không thờ thần

Một bức tranh vẽ Táo Quân trong quan niệm của người Trung Hoa.

Ở Việt Nam, từ xa xưa, người dân đã thờ cúng Ông Táo với hy vọng Táo Quân sẽ giúp họ giữ gìn bếp lửa, để gia đình luôn nồng ấm và hạnh phúc.

Một bộ đồ cúng ngày 23 tháng Chạp của người Việt: Mũ Ông Công - Ông Táo gồm ba chiếc (hai mũ đàn ông và một mũ đàn bà).

Bếp nữa, họ sẽ làm lễ tiễn ông đi. Tuy nhiên, hiếm có gia đình nào ngưng phong tục này nếu tổ tiên họ luôn thờ Táo Quân.

Người Trung Quốc tin rằng Ông Táo khi về Trời sẽ cưỡi ngựa. Vì vậy trong lễ cúng Táo Quân, người ta thường đốt ngựa giấy, còn bày biện thêm đồ cúng là nước uống và cỏ khô để ngựa ăn uống trên đường. Cũng có nơi dùng những thức vừa ngọt vừa dẻo như là dưa hấu, kẹo mạch nha, kẹo kéo, bánh da lợn... trong lễ tế Táo Thần. Ngụ ý là để cho thức ăn còn dính vào miệng của Ông Táo, khi Táo Thần về trời chỉ tâu những điều tốt lành “ngọt ngào” của người nhà thôi! Thế nên có câu: “Ngật điêm điêm - Thuyết hảo thoại” (Ăn ngọt ngọt, nói việc tốt)

Ngày lễ của người Hoa cũng có chút khác biệt. Vẫn có câu nói rằng: “Quan tam, dân tứ, đặng gia ngũ”. Ý là những nhà quan lại quyền quý cúng tiễn Ông Táo vào ngày 23 tháng Chạp theo Hoàng lịch (nay gọi là lịch âm), bá tánh bình thường cúng tiễn ngày 24, còn “đặng gia” là chỉ cho giới thượng lưu, cúng tiễn Ông Táo vào ngày 25. Ngày nay, đa phần lễ tiễn Ông Táo được tổ chức vào ngày 23 tháng Chạp.

Tiệc tiễn Ông Táo về Trời của người Việt cũng rất phong phú, nhưng điểm nhấn thú vị nhất nằm ở nghi lễ cúng cá chép. Tục thả cá chép được cho rằng xuất phát từ một số tỉnh thuộc miền Bắc nhưng nay đã thành phổ biến rộng rãi. Người xưa rất kỹ trong việc chọn cá để tiễn Táo Quân. Cá chép thường là cá chép sống, lựa con khỏe mạnh, râu đỏ, kích thước cỡ vài đầu ngón. Khi làm lễ, cá chép sống được thả trong chậu

nước để gần sát mâm lễ vật để Táo Quân “chứng giám”, sau đó mang thả vào ao hồ nào sạch sẽ ở gần đấy.

Người Việt quan niệm rằng, đúng vào 23 tháng Chạp là Táo Công sẽ cưỡi cá chép lên châu Trời, và cá chép phải được thả trước giờ Ngọ (tức là 12h trưa ngày 23 tháng Chạp) mới kịp lên thiên đình.

Ngày nay vì không sẵn cá chép sống, nên đa phần người dân mua cá chép vàng về cúng rồi thả. Bởi vì nhiều ao hồ đã bị lấp hoặc ô nhiễm nặng, nên việc tìm được nơi thả sao cho cá có thể sống sót sau đó là một vấn đề.

Từ sự hời hợt đến biến dị

Nhiều người thời nay không hiểu được ngọn nguồn ý nghĩa tâm linh trong việc thờ Táo Quân, do vậy nghi thức thả cá chép dần trở thành hình thức. Nhà nào cũng phải mua bằng được cá, để sau đó, vội vàng cúng bái rồi thả cho xong. Có người quăng cá, ném cả túi nylon có cá bên trong xuống nước, không biết Táo Quân về Trời bằng cách nào trong những túi nylon, không chỉ làm chết cá mà còn gây ô nhiễm môi trường. Ở thành phố lớn còn có thể gặp cảnh người thả cá xuống sông quá đông, cá mới thả còn một lơ lơ, tập trung lại thành đàn. Đầu này sông người thả cá, đầu khi đã có một nhóm khác chích điện bắt cá mang đi bán tiếp để quay vòng.

Từ sự hời hợt hình thức trong tập tục thả cá chép, từ nhiều năm nay, ý tưởng Ông Táo về Trời tâu báo chuyện thiện ác ghi chép tại nhân gian với Ngọc Hoàng Thượng Đế đã được đưa vào trong chương trình hài kịch ‘Gặp nhau cuối năm’ hay còn gọi là Táo Quân, được phát sóng trên truyền hình vào tối Tất niên. Trong chương trình Táo Quân, một số vấn đề xã hội mà công chúng quan tâm được đưa ra “mổ xẻ” với điệu bộ và ngôn ngữ hài kịch, châm biếm, cốt để mang lại tiếng cười cho khán giả. Các “Ông Táo” phụ trách giao thông, giáo dục, y tế, điện nước, v.v. lần lượt vào châu và báo cáo cho “Ngọc Hoàng”. Nếu lĩnh vực phụ do mình quản càng có nhiều vấn đề, các “Táo” xem ra càng lo lắng và khúm núm trên thiên đình.

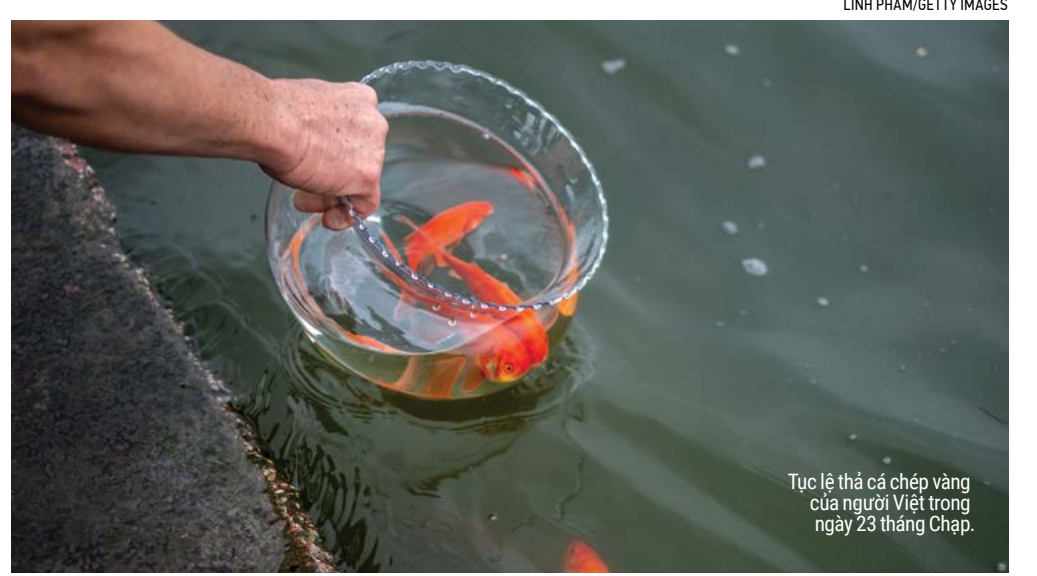
Điều đáng nói là, truyền thống của người Việt đa phần đều có niềm tin vào nhân quả và kính ngưỡng Thần linh. Tuy nhiên, trong Táo Quân, các vị Thần tiên tại thiên giới lại được xây dựng theo hướng phàm trần hóa, dung tục và đầy dục vọng. Các “vị Thần”, do các nghệ sĩ nổi tiếng sắm vai, ăn nói theo phong cách “thời thượng”, cũng tranh giành, xunh, bụng dạ hẹp hòi, nhỏ nhen. “Ngọc Hoàng” vốn tôn nghiêm nhưng lại tí tấc cười khi thấy các cô gái ăn mặc hở hang.

Đành rằng, đây là một cách hình tượng hóa để châm biếm, chỉ trích những thói hư tật xấu trong đời thực, tuy nhiên việc đem Thần linh ra để làm phương tiện gây cười thì lại trở thành một sự mạo phạm, báng bổ Thần Thánh, hoàn toàn trái với nội hàm của văn hóa truyền thống.

Cổ nhân đối với lễ là trọng về tinh thần. Lễ là cốt lấy sự Kính làm gốc. Nếu Lễ mà không Kính, dầu bề ngoài có giữ được đủ các lễ lối, cho dù có thờ cúng mâm cao cỗ đầy thế nào đi nữa, thì ý nghĩa linh thiêng của những ngày lễ thể hiện tâm thái tôn kính Thần đã mất đi rồi. Chưa kể lại đem Thần Thánh ra làm trò tấu hài, thì hẳn nhiên phạm tội bất kính với Thần, tạo nghiệp tày trời.

Nhìn lại nội hàm sâu sắc trong một tục lệ thiêng của người xưa, để nhìn lại những sai trái của mình, từ bỏ những hành vi biến dị cải biến tập tục, sa đà vào hình thức mà quên đi tinh thần, cũng tránh phạm phải tội nghiệp, ấy chính là cách để Táo Quân bẩm báo lên Thượng hoàng về những sự thay đổi ở nhân gian.

Quan điểm trong bài viết này là của tác giả và không nhất thiết phản ánh quan điểm của Epoch Times Tiếng Việt.

Tục lệ thả cá chép vàng của người Việt trong ngày 23 tháng Chạp.